

ධර්ම දේශනාව සහ සාකච්ඡාව
19.06.21 - ශ්‍රී ලංකාරාමය
නවසිලන්තය

භොදයි, හැම දෙනාටම තෙරුවන් සරණයි! මේ වෙලාවේ තිබෙන්නේ ආහාර පාන ගත්තට පස්සේ පවත්වන ධර්ම සාකච්ඡාව, ධර්ම දේශනාව, ධර්ම විග්‍රය. මේ වෙලාවේදී අපි කියලා දෙන්නා වූ ධර්ම කාරණා සියල්ලම නිවැරදිව තමන්ගේ දහම් දියුණුව සඳහා යොදා ගැනීමට තේරුම් ගන්න ශක්තිය ලැබේවා! මේ උතුම් බුද්ධ සාසනයේ විතරයි නිවැරදි දහම් කරුණු අහගන්න තිබෙන්නේ. මේ ධර්ම කරුණු තේරුම් අරගෙන වටහාගෙන අපිට ප්‍රතිපදාවේ ගමන් කිරීමෙන් කෙළවර බුද්ධාදී උත්තමයන් වහන්සේලා නිව් ගිය නිර්වාණ ධාතුවෙන් සැනසෙන්න, නිර්වාණ ධාතුවෙන් නිව් යන්න ලැබේවා කියලා ප්‍රාර්ථනා කරගෙන අපි දැන් මේ ධර්ම සාකච්ඡාව පටන් ගනිමු.

ප්‍රශ්න දෙකක් ඇහුවා මහත්තුරු දෙන්නෙක්. ඉස්සෙල්ලා ඒ ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු ලබා දීලා ඉස්සරහදි කියන්න තිබෙන දේවල් කියන්නම්.

පළවෙනි ප්‍රශ්නය - අවිද්‍යාව සහ දැඩි ලෝභය අතර තිබෙන සම්බන්ධතාවය ධර්මානුකූලව පහදා දෙන්න.

පිළිතුර - අභිජ්ඣා කියන වචනයට සමාන පද තමයි මෝභය, මුලාව, නොදන්නා කම.

දස අකුසල් වල තිබෙනවා ප්‍රාණසාතය, අදන්තාදානය, කාමමිත්‍යාවාරය කියලා කයින් සිදුවන වැරදි තුනක්. මුසාවාවා, පිසුණාවාවා, පරුසාවාවා, සම්ඵප්‍රලාපා කියලා වචනයෙන් සිදුවන අකුසල් 4 සහ අභිජ්ඣා, ව්‍යාපාදය, මිත්‍යාදෘෂ්ඨිය කියලා සිතින් සිදුවන අකුසල 3ක්.

මෙතන තිබෙනවා අභිජ්ඣා කියලා වචනය. ඒකෙ තේරුම් විසම ලෝභය. නමුත් අවිද්‍යාව කියන්නේ මෝභය.

අභිජ්ඣා = විසම ලෝභය

අවිද්‍යාව = මෝභය

සිංහල භාෂාවේ තිබෙනවා ‘කලා’ සහ ‘කළා’ කියලා වචන දෙකක්. කලා කියන්නේ කලාව (art) ඕනෑම භාෂාවක් උච්චාරණය කරන්න ඒවගේම අකුරු ලියන්න දැනගැනීමේ වටිනාකම මේකයි. මේ වචන උච්චාරණය කරන කොට තිබෙනවා විවෘත ස්වර කියන හේදය. කලාව කියන වචනයේ ‘ක’ ශබ්ද කරනකොට කට විවෘත කරලා කිව යුතුයි. වැඩක් ‘කළා’ කියන තැනදි ‘කළා’ කියන වචනය ශබ්ද කරනකොට ‘ක’ ස්වරව ශබ්ද කළ යුතුයි.

තවත් එකක් තිබෙනවා මේ වෙලාවේ කියලා දෙන්නම්.

අල සහ මල කියලා වචන දෙකක් තිබෙනවා. අල කියන වචනයේ ‘අ’ සහ මල කියන වචනයේ ‘ම’ විවෘතව ශබ්ද කළ යුතුයි.

අකුරු දෙකක් යෙදෙන විට මුල අකුර
බොහෝ විට විවෘතයි

ඒ පදයටම තව අකුරක් එකතු කළ විට එය
බොහෝ විට ස්වරයි.

අල (මෙහි ‘අ’ විවෘතයි)

සකල

මල (මෙහි ‘ම’ විවෘතයි)

විමල

සල (මෙහි ‘ස’ විවෘතයි)

අමල

සර (මෙහි 'ස' විවෘතයි)

සසර

නල (මෙහි 'න' විවෘතයි)

රල (මෙහි 'ර' විවෘතයි)

මෙම වචන උච්චාරණය කිරීමේදී එක ස්වරයක් හෝ වෙනස් කළොත් සම්පූර්ණ අදහස වෙනස් වෙනවා. ඒක නිසයි ළමයින්ට උගන්වනකොට අකුරු දෙකේ දෙකේ වචන ඉස්සෙල්ලා කියලා දීලා අකුරු තුනේ වචන ඊට පස්සේ කියලා දෙනවා. අකුරු 4 ඒවා වෙන විදියකට කියලා දෙනවා.

දැන් මෙතැන විසම ලෝභය කිව්වත් ලෝභය කිව්වත් දෙකේම root එක එකයි. ලෝභය ලෝභයම තමයි. ලොභයේ දැඩිකම දක්වලා තමයි විසම ලෝභය කියලා කියන්නේ. හේතුව, සමහරු තමන්ගේ දේවල් තමන් හම්බකරගත්තුවා කාටවත් දෙන්නේ නැතුව රැකබලා ගන්නවා. ඒකටත් කියනවා ලෝභය කියලා. ඒක ඉතින් තමන් මහත්සියෙන් භොයාගත්තු එක. නමුත් විසම ලෝභය කියලා කිව්වහම තමන් හම්බකරලත් නැතුව අනිත් අයගේ දේවල් වලට කරන ලෝභය. ඒක සාධාරණ නෑ.

තමන්ගේ දේවල් නොකා නොබී ඉන්න එක්කෙනාට කියන්නේ මසුරා කියලා.

දෙවෙනි ප්‍රශ්නය - ස්වාමීන්වහන්ස මලක් දැක්කොත් අපිට මල අඳුර ගන්න පුළුවන්, වර්ණයක් විදියට. නමුත් අපි වතුර ටිකක් දැක්කොත් කොහොමද ඒක අඳුර ගන්නේ?

පිළිතුර - වතුර කියන එක අපිට පොඩි කාලයේ ඉඳලාම දැකලා සංඥාවක් වද්දාගෙන තිබෙනවා. පොඩි කාලේ ඉඳලාම අපේ අම්මලා නාවනකොට වක්කරලා පොවලා වතුර ගතිය අපේ හිතේ ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාවකින් වද්දලා තිබෙනවා. ඒ සංඥාවෙන් තමයි ඒක අපි ගන්නේ. මේ ලඟදී මම සයන්ස් පාඨමක විඩියෝ එකක් බැලුවා. ඒකෙ තිබුණේ අපි රූපයක් දැනගන්නේ ඇසෙන්ද මොලෙන්ද මනසින්ද කියන එක. ඒ විස්තරයේ තිබෙන්නේ බෞද්ධ විග්‍රය නොවෙයි. ඒකෙ තිබෙන්නේ වර්තමාන බටහිර වෛද්‍ය විද්‍යාවට අනුකූලව ඇසේ සිට මොලය දක්වා ගමන් කරන ක්‍රියා කාරිත්වය. ඒ ක්‍රියාකාරිත්වය සිද්ධ වෙනවා නමුත් ඇත්තටම වෙන්වේ පරිසරයේ විපර්යාසයක්. එතැන නාම ධර්ම වල විග්‍රහයක් නෑ, නමුත් යම්කිසි වස්තුවකට ආලෝකය වැට්ලා ඒ ආලෝකයේ උදව්වෙන් වක්බු ප්‍රසාදය හරහා මොලේට ගමන්කරන කොට එතැන සිද්ධවෙන ක්‍රියා වලිය පිළිබඳව එක්තරා විග්‍රහයක් තමයි එතැනදී සිද්ධ වෙන්නේ. වර්තමානයේ අපිට ඉස්කෝලවල උගන්වන විද්‍යා පාඨමක තිබෙන ඉතා පරිපූර්ණ දැනුමක් සහ හොඳ විස්තරයක් ඒකෙන් ලබා දෙනවා.

ඒක අවසානයේදී ඒ මහත්මයා ඒක නවත්වලා අභිධර්ම විග්‍රයක් පිළිබඳව සිහිපත් කිරීමක් කරනවා. ඒක බැලුවේ නැති කට්ටිය ඉන්නවා නම් බලන්න. නමුත් මනස කියන එක ඔය ශාරීරික පද්ධතිය ආශ්‍රය කරගෙන පවතින්නා වූ එක්තරා ශක්ති විශේෂයක්. ඒකට අපි කියනවා ධර්ම විශේෂයක් කියලා. ඒකට specific වචනයකින් කියනවා මනෝ කියලා නැත්නම් විඤ්ඤාණය නැත්නම් භිත කියලා. භිත හෝ විඤ්ඤාණය හෝ මනස හෝ ඒ විදියට රූපගත කරන්න බෑ.

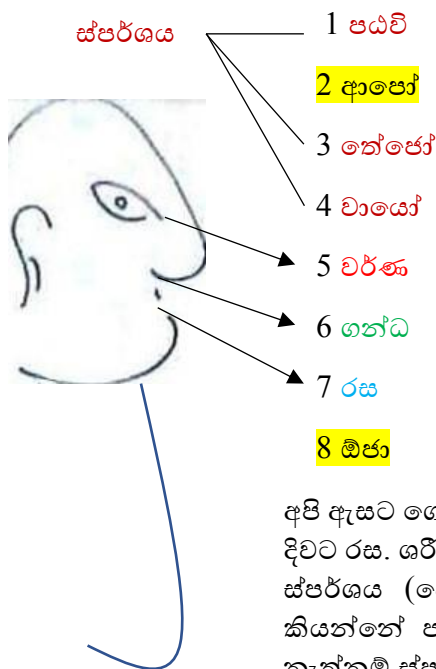
හරියට කියනවානම් අපිට වයර් එකක් ඇඳලා පෙනන්නන්න පුළුවන්, transformer එකක් අදින්න පුළුවන්, හැබැයි current එක අදින්න බෑ. විදුලිය අදින්න බෑ. ආන්න ඒවගේ අපේ තිබෙන්නා වූ ඇස පිළිබඳව කණ පිළිබඳව දිව පිළිබඳව ශරීරය පිළිබඳව අදින්න පුළුවන් රූපමය ව්‍යුහය විතරයි. ඒකේ ඇතුලේ ක්‍රියාත්මක වන විපර්යාසත් අදින්න පුළුවන්. නමුත් අපේ භිත අදින්න බෑ.

ඉතින් මහත්මයාගේ ප්‍රශ්නයට ආවොත් කිරි හඳුනා ගන්න පුළුවන් පාටින්. ලාම්පුතෙල් දැනගන්න පුළුවන් සුවදින් සහ පාටින්.

නමුත් පාටක් නැති වතුර දැනගන්නේ මෙහෙමයි. අප අවට තිබෙන සෑම දෙයකම හැදිලා තිබෙන්නේ පය්ටි - ආපෝ - තේජෝ - වායෝ වලින්. මේවාට කියනවා මව් රූප, මහා භූත රූප, ලොකු රූප කියලා. මේ මහා භූත හතර පේන්නේ නෑ. නමුත් අපිට පේන දෙයකුත් තිබෙන නිසා එහෙම නම් මහා භූත හතරට අමතරව තවත් රූප තිබිය යුතුයි. ඒවා නම් වර්ණ රූපය, ගන්ධ රූපය, රස රූපය, ඕජා රූපය.

1. පයවි
2. ආපෝ
3. තේජෝ
4. වායෝ
5. වර්ණ
6. ගන්ධ
7. රස
8. ඕජා

මෙකැන රූප 8 ක් තිබෙනවා. මෙයින් වර්ණ - ගන්ධ - රස - ඕජා කියන රූප 4 තිබෙන්නේ පයවි - ආපෝ - තේජෝ - වායෝ කියන සතර මහා භූත රූප තිබෙන තැන්වලමයි. එහෙම නැතුව ඒවාට වෙනම ඉන්න බෑ. මේවාට පෙනීමේ හැකියාව නෑ. බාහිර ලෝකය අත්විඳින්න අපිට වැනල් අවශ්‍ය වෙනවා.

මනුෂ්‍යයන්ට ඉන්ද්‍රිය ධර්ම 6 ක් තිබෙනවා.	
ඉන්ද්‍රිය	ගෝචර රූප
ඇස	වර්ණය
කණ	ශබ්දය
නාසය	ගන්ධය
දිව	රස
ශරීරය	ස්පර්ශ (පයවි-තේජෝ-වායෝ)
හිත	ධම්මාරම්මණ (ඕජා සහ ආපෝ)

අපි ඇසට ගෝචර වෙන්නේ වර්ණය. කණට ශබ්දය. නාසයට ගන්ධය. දිවට රස. ශරීරයට ස්පර්ශය. හිතට ධම්මාරම්මණ. ශරීරයට ගෝචරවන ස්පර්ශය (පොට්ට්බිබය) කියන එක කරුණු තුනක් වෙනවා. ඒ කියන්නේ පයවි-තේජෝ-වායෝ කියන තුනට තමයි පොට්ට්බිබය නැත්නම් ස්පර්ශය කියලා කියන්නේ.

මේ පයවි තේජෝ වායෝ කියන තුනම ඇහට දැනෙනවා. නමුත් ආපෝ දැනෙන්නේ නෑ. මේ රූප අටෙන් ආපෝ සහ ඕජා කියන රූප තව ඉතුරුව පවතිනවා. මේ ඕජා කියන රූපය ජේත එකක් නොවෙයි. නමුත් නැති එකකුත් නොවෙයි. ආපෝ කියන එකත් තිබෙන එකක්. නමුත් ආපෝ කියන එක ඇසට දැන ගන්නත් බෑ. කණට දැන ගන්නත් බෑ, නාසයට දැන ගන්නත් බෑ, දිවට දැන ගන්නත් බෑ, ශරීරයට දැන ගන්නත් බෑ. ඒක ග්‍රහණය කරගන්නේ සිත. ඒක නිසා ආපෝ ධම්මාරම්මණයක් වෙනවා. වතුර කියන එක බාහිර ඉන්ද්‍රිය වලට ගෝචර එකක් නොවෙයි. ඒක මනසට ගොදුරු වෙන්නා වූ ධර්ම ආරම්මණයක්.

අනිත් එක තමයි ඕජාව. ඕජාව කියන එකත් සිතටයි අනුවෙන්නේ. ඒක වෙන්නේ මෙහෙමයි. කෑම ගත්තම කෑමවල බරක් තිබෙනවා, පාටක් තිබෙනවා, හැඩක් තිබෙනවා, සිසිල් ගතියක් හෝ රස්තේ ගතියක් හෝ තිබෙනවා, කැවහම රසකුත් දැනෙනවා, සුවඳකුත් තිබෙනවා. හැම දේම තිබෙනවා. නමුත් කෑම ගුණයි ගුණයි කියලා තමයි කියන්නේ. ඒ ගුණය අපිට ජේතේනේ නෑ. අපි ගුණයි කියලා හිතා ගන්නවා. ගුණයි කියලා අදහස් කරගන්නවා. යම්කිසි දෙයක් කාල එයා මහත් උනොත් අපි හිතා

ගන්නවා මමත් ඒක කැවෙත් මහත් වෙනවා කියලා. අන්න ඒ වගේ හිතලා ගන්න දේවල් වලට, අදහස් කරගන්න දේවල් වලට කියනවා ධම්මාරම්මණ කියලා.

වතුරත් ඒ වගේ. වතුර වලයි වීදුරු වලයි පාටක් නෑ කියලා කියනවා. නමුත් එහෙම උනාට වතුර බේරෙන කොට ඒ වතුර කියලා ජේනවා. ඒ කියන්නේ අඩුවට හරි පාටක් තිබෙනවා කියන එකයි. ආපෝ කියන එක මනෝවිඤ්ඤාණයට ගෝචර වන ධම්මාරම්මණයක්.

කණට ගෝචරවන ශබ්දය කියන එක මේ රූප අටෙන් වෙන් වූ පරිබාහිර වූ වෙනත් රූපයක්. ශබ්දය නිෂ්පාදනය වෙන්නේ වායෝ කියන එක ආශ්‍රය කරගෙන. වායුව නිසා තමයි ශබ්දය ඇතිවෙන්නේ. පයවි ආපෝ තේජෝ වායෝ වර්ණ ගන්ධ රස ඕජා කියන 8 දෙනාට කියන්නේ ශුද්ධ අෂ්ඨකය කියලා. ඒ කියන්නේ පිරිසිදු වෙනස් කරන්න බැරි ගුණ විශේෂ 8 ක් තිබෙනවා. ප්‍රධාන 4 දෙනයි අතිරේක හතර දෙනයි.

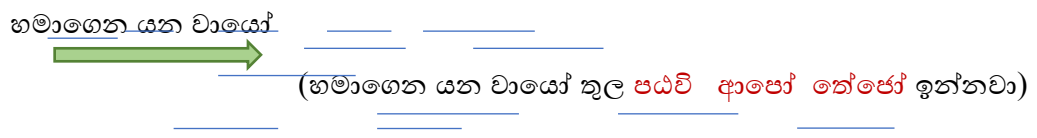
මේ ශුද්ධ අෂ්ඨකයට ශබ්දය එකතු කරගමත් ඒකට කියනවා ශබ්ද නවකය කියලා.

පයවි + ආපෝ + තේජෝ + වායෝ + වර්ණ + ගන්ධ + රස + ඕජා + ශබ්දය = ශබ්ද නවකය (9)

සමහර අවස්ථාවල වතුර කිරලා දෙන අවස්ථා තිබෙනවා. ඒ වතුරේ තිබෙන බර නියෝජනය කරන්න පුළුවන් ශුද්ධ අෂ්ඨකය අතුරින් පයවියටයි. ඒ වතුරේ තිබෙන සිසිලස සහ උණුසුම නියෝජනය කරන්නේ ඒ අට දෙනාගෙන් තේජෝවයි. වතුර වල බරකුත් තිබෙනවා නමුත් වැඩිපුර තිබෙන්නේ ආපෝ ගතියයි වායෝ ගතියයි. වායෝ ගතියයි ආපෝ ගතියයි තිබෙන නිසා තමයි ඒක හොඳවන්න පුළුවන් කම තිබෙන්නේ. වායෝ වල තිබෙන මූලික ගුණාංගය තමයි වලන ස්වභාවයෙන් යුක්ත වෙච්ච දරාගෙන ප්‍රමිඛවාගෙන ඉන්න පුළුවන් ගතිය. අපි කියනවා හමාගෙන යනවා කියලා. සම්පූර්ණයෙන්ම වායෝ වැඩි උනහම හුළඟ වගේ හමාගෙන යනවා.

අපි වතුර එකක් ලිපේ තියලා ගින්නේ දරානවා. ගින්නේ දරානවා කියන්නේ තේජෝ ලබා දෙනවා. එතකොට වතුර උතුරනවා. ආපෝ වායෝ වැඩිපුර තිබෙන එකකට තේජෝ වැඩිපුර දුන්නහම වායෝ වැඩි කරන්න පටන් ගන්නවා. එතකොට ශබ්දයක් එනවා. ඒ ශබ්දය ආවේ වායෝ ක්‍රියාත්මක වීම තුළින්. ඒවගේම අකුණු ගහන කොටත් ඒ ශබ්දය වායෝවට සම්බන්ධයි.

වායෝ වලට වැඩක් තිබෙනවා. එයා කරන්නේ transport කරන එක. වායෝ වල තිබෙන්නේ හමාගෙන යනගතිය. වායෝ හමාගෙන යන්නේ නිකම්ම නෙමෙයි, දරාගෙන.

පයවි ආපෝ තේජෝ තුන්දෙනා කරපින්නාගෙන ඒ තුන්දෙනා දක්කාගෙන යන වැඩේ තමයි වායෝ කරන්නේ. ඒක නිසා තමයි අපිට හුළඟ එනකොට සිතල දැනෙන්නේ. ඒ සිතල ගෙනාවේ වායෝ.

අපේ ශරීරයේ කොහේ හරි තැනක පිම්බෙන ගතියක් තෙරපෙන ගතියක් තිබෙනවා නම් පයවි ගතියත් එක්ක දරාගෙන ඉන්න වායෝ ලක්ෂණය එතැන තිබෙනවා. සෙලවෙන ගතිය කියන්නේ වායෝ.

සසම්භාර සහ ලක්ඛණ කියලා වචන දෙකක් තිබෙනවා.

සසම්භාර කියලා කියන්නේ පොඩි පොඩි දේවල් ගොඩක් එකට අරගෙන කලා කිරීම. පිට්ටු හදන්න වගේ. අපි කන්නේ පිට්ටු කැලි. නමුත් පිට්ටු හදන්නේ පිට්ටු කැට වලින්. ඒවගේ ලෝකයේ තිබෙන්නා වූ පුංචි පුංචි minute atom සයිස් එකේ ඒවා ගොඩක් එකතු කරලා ඒක බහු වචනයෙන් කලා කරන්නේ නැතුව ඒක වචනයෙන් කලා කරනවා. පොඩි ගල් කැලි ගොඩක් එකතුවෙලා මිටි ගැහිලා ගුලි ගැහිලා ගල්වෙලා තිබෙනකොට අපි ඒකට ගල් මිලියනයක් කියලා කියන්නේ නෑ. අපි කියන්නේ ගලක්,

පර්වතයක්, කන්දක් කියලා. අන්න ඒ වගේ ලොකුවට ලොකුවට කලා කරන ඒවාට කියනවා සසම්භාර කියලා. ගලක් කියලා කියන්නේ සසම්භාර පද්ධතිය. ගහක් කියලා කියන්නේ සසම්භාර ආපෝ. ගහක් කියලා කියන්නේ සසම්භාර පද්ධතිය. ගිණිගොඩක් කියලා කියන්නේ සසම්භාර තේජෝ. ගෙයක් කියලා කියන්නේ සසම්භාර පද්ධතිය. මහා මුහුද කියන්නේ සසම්භාර ආපෝ. සුළිසුලං කියන්නේ සසම්භාර වායෝ.

ඊළඟට ලක්ඛණ පද්ධතිය, ලක්ඛණ තේජෝ, ලක්ඛණ ආපෝ, ලක්ඛණ වායෝ කියලා තිබෙනවා. ලෝකය සමග ගනුදෙනු කරනකොට අපි පාවිච්චි කරන්නේ කාර් එක, ගෙය ආදී ලෙස සසම්භාර වස්තු. නමුත් භාවනා කිරීමේදී මුලින් ලොකු ලොකු දේවල් වලින් පටන් අරගෙන ඒවායේ ලක්ඛණ දක්වා යායුතුයි. Atom එකටත් වඩා කුඩාවට කිඳා බැහැගෙන බලනකොට එහි තිබෙනවා ගුණ විශේෂයක්, ලක්ෂණ විශේෂයක්, ධර්ම විශේෂයක්. එතැන තමයි තිබෙන්නේ ලක්ඛණ පද්ධතිය, ලක්ඛණ තේජෝ. ඒකට shape එකක් නෑ. ඒක එක්තරා basic condition එකකින් පවතින ගුණ විශේෂයක් පමණයි. ඔතැන තමයි ධර්මය අල්ලන තැන.

අද මම වචන කීපයක් කියලා දෙනවා. මේක තිබෙන්නේ සූත්‍රයක. මේ වචන කීපය හරි පරෙස්සමෙන් තේරුම් ගන්න. හේතුව, අපි බණ අහනකොට වචන ගොඩක් අහනවා. නමුත් ඒ වචනය කොතැන කුමක් කියලා දෙනවද කියලා තැනට ගලපලා ගන්න බැරි වෙනවා. ඒක නිසා මම මේ වෙලාවේ වචන දෙකක් කියලා දෙනවා.

භූතා = ඉපදිලා දැනට ඉන්න සත්වයන්ට කියනවා භූතා කියලා.

සම්භවේසි = ජීවිතය සම්පූර්ණ නොවුණු අය. බිත්තර වල ඉන්න කුකුල් පැටව්, කිඹුලු පැටව්, සර්පයී ආදී සත්වයන්. ගර්භනී මව් තුමියලාගේ බඩේ ඉපදෙන්න බලාගෙන ළමයි. ඒ අය නිතරම තව කෙනෙකුගෙන් depend වෙලා ඉන්නේ. තනියෙන් කන්න බෑ, තනියෙන් වතුර ටිකක් බොන්න බෑ, තනියෙන් යා ගන්න බෑ. හැම වෙලාවේම තවත් කෙනෙකුගේ ශරීරයට බද්ධ වෙලා ඉන්නේ. තවම ඉපදිලා නැති ඒ අයටත් කියනවා සම්භවේසිවා කියලා. ඒ අයටත් අපි මෙත්‍රී වඩනවා.

මේ විදියට බලන්න.

යානිධ භූතානි සමාගතානි
භූමානි වා යානි ව අත්තලිකෙඛ
සබ්බෙව භූතා සුමනා භවන්තු
අපොසි සක්කව සුණන්තූ භාසිතං.

සබ්බෙව භූතා සුමනා භවන්තු = ඉපදුන සියලු සත්වයෝ සුවපත් වේවා කියලා කියනවා.

මෙතැනදී සම්භවේසිවා කියලා කිව්වේ නැත්තේ ඇයි? එහෙම නොකිව්වේ එතැනට ඉපදෙන්න ඉන්න අය ඇවිල්ලා නැති නිසා. ඒ අයට බණ ඇහෙන්නෙත් නෑ. තේරෙන්නෙත් නෑ. ඒක නිසා මේ වචන දෙක හොඳට තේරුම් ගන්න.

සම්භවේසි කියන පදය හැඳෙන්නේ මෙහෙමයි.

සම්භවේසි = සං + භව + එසි

සං = උපසර්ගයක් + භව එසි = භවය සොයන

එසනා = ඉපදීමක් සොයන සත්වයෝ

(සම්භවේසි කියන පදය තව අර්ථයකින් කියනවා, උප්පත්තිය සොයාගෙන යන සේක පුද්ගලයන්ටයි පාතග්ජනය පුද්ගලයන්ට කියනවා සම්භවේසි පුද්ගලයෝ කියලා. ඒකට හේතුව මීට පස්සේ ඉපදෙන්නේ මනුස්සලෝකයේදි දිව්‍යලෝකයකදි කියලා පාතග්ජනයන් භවය බලාපොරොත්තුවන

අර්ථයෙන් කියනවා සම්භවේසි කියලා, නමුත් සම්භවේසිවා කියන්නේ උපදින්න ඉන්න සත්වයෝ කියන එකයි.)

සම්භවේසි නොවන්නේ භවයක් නොපතන රහතන්වහන්සේලා.

ඊළඟ වචනය තමයි. ආහාර කියන්නේ කෑම. නමුත් මේ තේරුම පමණක් දැනගෙන අපිට නිවන් දකින්න බෑ. ඒක නිසා අපි මේකේ තිබෙන ගැඹුරු අර්ථය තේරුම් ගත යුතුයි.

ආහාර = එලයක් ඇතිකරන දෙය ‘ආහාර’ යයි.

ආහාර = එලය උපදවන යමක් වේද එය ‘ආහාර’ යයි.

තව වචනයක් තිබෙනවා පච්චය කියලා.

පච්චය = උපකාරවීම

ආහාර සහ පච්චය වචන දෙකක් උනාට එක හා සමානයි වගේ පේනවා. යම්කිසි දෙයක් උපදවන්න විශේෂයෙන්ම ප්‍රත්‍යය වෙනවා නම් විශේෂයෙන්ම උපකාර වෙනවා නම් විශේෂ ශක්තියක් වෙනවා නම් ඒකට කියනවා ආහාර කියලා. සාමාන්‍යයෙන් උපකාර වෙන එකට කියනවා ප්‍රත්‍යය කියලා.

සමාන්‍යයෙන් ලෝකයේ ආහාර වර්ග බොහෝ තිබෙනවා. පරිභෝග කිරීම් වශයෙන් ගත්තහම තිබෙන්නේ කෑම වශයෙන් සහ බීම වශයෙන් දෙකයි.

බුදුරජාණන්වහන්සේගේ දේශනාවේ සම්මුති වචන තිබෙනවා.

- පටිසංඛා යෝනිසෝ පිණ්ඩපාතං පටිසේවාමි
- පටිසංඛා යෝනිසෝ අහාරං ආහරාමි = නුවණින් මෙනෙහි කරමින් මම මේ ආහාරය පරිභෝග කරමි.

චිත්තය පිටකයේත් සූත්‍ර පිටකයේත් මෙම විචාරික භාෂාව තිබෙනවා. මෙතැනදී ආහාර කියලා කථා කරන්නේ වෙන මොකක්වත් නොවෙයි එදිනෙදා කථා කරන්නා වූ බත් මාළු පිට්ටු ඉඳි ආප්ප පාන් ආදිය.

නමුත් ධර්මයට ආවහම ආහාර කියන වචනය කථා කරනකොට මේ වචනය පාවිච්චි කරනවා ගැඹුරු අර්ථයක් සඳහා, විශේෂිත කරුණු කිපයක් සඳහා. ඒක තමයි පරමාර්ථ ධර්ම සඳහා නැත්නම් නිර්වාණ අවබෝධයට හේතු වන්නාවූ ධර්ම කථනයේදී ආහාර බවට පත්වෙන්නේ. එයට සම්මුති අර්ථයකුත් තිබෙනවා, නැත්තේ නෑ.

පරමාර්ථ වශයෙන් කථා කරන ආහාර වර්ග 4 ක් තිබෙනවා.

- 1) කබලිකාර ආහාර
- 2) එස්ස ආහාරය
- 3) මනෝසංවේතනා ආහාරය
- 4) විඤ්ඤාණ ආහාරය

මෙම ආහාර වර්ග හතරෙන් තුනක් මනසට සම්බන්ධයි. ආහාර වර්ග එකක් ඇඟට සම්බන්ධයි.

කබලිකාර ආහාරය විස්තර වෙන්නේ කැබලි කරලා පොඩි කරලා කෑලි වලට කඩලා හපලා කන ආහාරයක් ලෙසයි.

යීනියා - අනුග්ගහාය කියලා වචන දෙකක් තිබෙනවා.

මේ ආහාර ප්‍රයෝජනවත් වෙනවා සත්වයන්ගේ ජීවිතය පවතින්න සහ ජීවිතිය අල්ලාගෙන සිටින්න. ඉපදී සිටින අපි ආහාර ගන්නවා. අපි ආහාර ගැනීමේ අර්ථය තමයි හටගෙන තිබෙන්නා වූ මේ ජීවිතය

වැටෙන්න නොදී පැවැත්වීම = ධීවරයා. අනුග්‍රහය කියලා කියන්නේ ජීවිතය පැවැත්වීමට අනුග්‍රහ පිණිස.

උපමාවක් දීලා තිබෙනවා, ගෙයක් කඩ වැටෙන්න යනවා නම් ඒ ගෙය අනිවාර්යෙන්ම හැදිලා තිබෙන ගෙයක් විය යුතුයි. ඒ සාදා තිබෙන ගෙදර කඩා වැටීමට යනකොට ඒකට මුක්කුවක් ගහනවා. ඒකට ලියක් හරි යකඩ කණුවක් හරි මොකක් හරි මුක්කුවක් ගහපු ගමන් ඒ ගේ වැටෙන්නේ නෑ, ඒකට අනුග්‍රහයක්, උපස්තම්භනයක් තිබෙන නිසා.

අපිට මේ හම්බවෙලා තිබෙන ජීවිතය කඩා වැටෙන්න නොදී ජීවිතයට ගහන මුක්කුව තමයි කබළිකාර ආහාරය. ඒකනිසා මේ කබළිකාර ආහාරයේ තිබෙන්නේ උපස්තම්භක ගුණයයි. ඒකනිසා තමයි මේ ශරීරය දිගට පවතින්නේ. ආහාරවල උපකාරය නැති උනොත් ක්ලාන්ත ගතිය ඇතිවෙනවා, කටහඬ අඩු වෙනවා, නැගිටගන්න බැරිවෙනවා.

මේ ආහාර වල තිබෙනවා ඕජා ගුණය තිබෙන ආහාර සහ අන්ති දාහය නැතිකරන්නා වූ ආහාර. සත්තු ගන්න ආහාරවල වෙනස් වෙනස් ශක්තින් තිබෙනවා. සමහර සත්තු ගලුන් ගිලිනවා. කිරිමැටි කනවා. අලි හයිය ලී කනවා.

බඩ ගින්න නැති කරගන්න ආහාර ගැනීමයි ශරීරයට ඕජාව වශයෙන් දාගන්න ආහාර ගැනීමයි කියලා අපි දෙකක් කරන්නේ නෑ, නමුත් එහෙම දෙකක් තිබෙනවා. බඩේ දාහය නැති කරගන්න ආහාරත් තිබෙනවා. නමුත් ඒවා ඒ තරම් ඇහට ගුණ නෑ. ගුණ ආහාර ඕජා සම්පන්නයි. ඕජාව කියලා කියන්නේ nutrition ගතිය, උපස්තම්භනය කරන ගතිය වැඩි ආහාර. ඕජාව බලවත් ආහාර වර්ග කැඳ කෝප්ප බොනවා වගේ බොන්න බෑ. කැඳ ගොඩක් බිච්චට හරි පහසුවෙන් ඒක දිරවනවා. නමුත් චීස් බටර් වතුමදුර වගේ දේවල් කැඳ කෝප්ප වගේ ගන්න බෑ. ඒවගේ සමහර ආහාර තිබෙනවා ඕජාව වැඩියි. සමහර ආහාර වල තිබෙන්නේ ගින්න නිවන ගතිය පමණයි. ඒවායේ ඕජා ගතිය අඩුයි.

මේ කබළිකාර ආහාරයේ තිබෙන්නේ ශරීරය වැටෙන්න නොදී පවත්වන ගතිය. අපි මේ ශරීරය ආධාර කරගෙන ඒ ශරීරයේ තිබෙන්නා වූ ඇස් වලින් කන්වලින් නාසයෙන් දිවෙන් ශරීරයෙන් සහ මනසින් ඒවාට ලැබෙන්නා වූ අරමුණු ආධාර කරගෙන කරුණු තුනක් විඳි විඳි යනවා. ඒ තමයි සැප වේදනාව, දුක්ඛ වේදනාව, උපේක්ෂා වේදනාව. මේ වේදනා තුන වරින් වර වරින් වර එක වතාවකට එක බැගින් එනවා. නමුත් මේ වේදනා තුනම එන්නේ සහ පවතින්නේ එයාට අවශ්‍ය කෑමක් ලැබුනොත් පමණයි. ඒ තමයි ස්පර්ශය. එස්සය කියන්නේ ආහාරයක්. ස්පර්ශය නිසා තමයි සැප වේදනාවක් හරි දුක් වේදනාවක් හරි උපේක්ෂාවක් හරි එන්නේ.

මේකට ඕලාරික උදාහරණයක් ගත්තොත් එක විදියකටම ගෙදර ඉන්න කොට හොඳයි කියලා කරපු දේවල් එපා වෙලා ඒවා තුලම නරකක් හැදෙනවා. අපි ඒකට දුකක් කියලා කියන්නේ නැතුව boring කියන වචනය පාවිච්චි කරනවා. එතකොට එතැන සැප වේදනාවක් නෑ. සැප වේදනාව නැත්තේ සැප වේදනාවට අවශ්‍ය කෑම නැති නිසා. ඒක නිසා අපි මේ ශරීරය පිටින්ම වෙන කොහේ හරි මොකක් හෝ දෙයක් බලන්න ගිහිල්ලා මේ ඇස් වලට වෙනත් ස්ථානයක් මුණ ගස්සනවා. ඒ තමයි එස්ස ආහාරය ලබා දෙන හැටි. ඒ එස්ස ආහාරය නිසා සිතට සතුටක් ලැබෙනවා. ඊළඟට ආපසු එන ගමන් නැවතත් ඒ සතුට අඩු වී යන විට සිංදුවක් හෝ අගන්න සලස්වලා කණට එස්ස ආහාරය ලබා දීලා ඒ නැති වී යන සැප වේදනාව ලබා දෙනවා. මේ එස්සය කියන්නේ සැප වේදනාව අරගෙන එන ආහාරයක්.

ඊළඟට අපි නැවතත් ගෙවල්වලට එනවිට අපි අකමැති, අපිට විරුද්ධ, අපි සංසාරයේ කොහොමත් පතන්නේ නැති පංචස්කන්ධයක් ඇවිල්ලා හිට ගන්නවා. එතකොට අර සැප වේදනාව නැතිවෙලා දුක්ඛ වේදනාවක් ඇතිවෙනවා. දුක්ඛ වේදනාවෙන් සැප වේදනාවෙන් ආහාරය තමයි ස්පර්ශය.

ඒවගේම තමයි කාට හරි කෑමක් දුන්නත් පිළිවෙලකට ඇස් දෙකනෙහුත් සැප වේදනාවක් ලබා දෙන ආකාරයට කෑම සකස් කරනවා. ඒවගේම තමයි නාසයට ආහාරයේ සුවඳ ලබා දෙනවා. ඒවගේම දිවෙන් සැප වේදනාවක් ලබා දෙනවා. මේ සෑම ආකාරයකින්ම ස්පර්ශය මගින් ආහාරයක් ලබා දෙනවා.

හොඳයි, සෑම දෙනාටම ධර්ම අවබෝධය වේවා කියලා ප්‍රාර්ථනා කරනවා.

සාදු! සාදු! සාදු!

ඉහත සඳහන් ධර්ම දේශනාව
අති පුජ්‍ය හන්තේ ජිනාලංකාර ස්වාමීන්වහන්සේ විසින් දේශිතයි.